

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ 1987

12 τρισ. δραχμές μάς έχει στοιχίσει η κυβερνητική πενταετία του ΠΑΣΟΚ

ΠΩΣ ΚΑΘΕ ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΕΧΕΙ ΧΑΣΕΙ ΑΠΟ 8.800 ΔΟΛΛΑΡΙΑ!

Σε κάθε ευκαιρία η κυβέρνηση και τα φερέφονά της σπέρνουν εντέλως την άποψη ότι για την αντιμετώπιση της σημερινής οικονομικής κατάστασης δεν υπάρχει άλλη επιλογή εκτός από αυτήν που ακολουθεί η κυβέρνηση. Την περασμένη Πέμπτη, κατά τη συζήτηση για τον προϋπολογισμό του 1987, ο πρωθυπουργός προσπάθησε και αυτός να μάς περάσει το ίδιο μήνυμα. Η προπαγάνδα αυτή έχει προκαλέσει ένα ερώτημα, μία ερώτηση που πλανάται σε όλη την Ελλάδα. Το ερώτημα, που απευθύνεται στη δική μας κυρίως πιασάδα, είναι: Μά καλά τι διαμαρτύρεστε; Μπορεί να γίνει τίποτε άλλο; Τα ίδια δεν θα κάνατε και εσείς; Η απάντηση είναι κατηγορηματική: Ασφαλώς όχι.

Ο πρωθυπουργός, στην ίδια ομιλία, αναφέρθηκε αόριστα στις αναπτυσσόμενες χώρες της Ασίας. Αυτό μου έδωσε το ερέθισμα να γράψω σήμερα, συγκεκριμένα, για τα επιτεύγματα μίας μικρής ασιατικής χώρας που βρίσκεται στο ίδιο περίπου σημείο ανάπτυξης με εμάς. Ζούμε, όπως όψιμα ανακάλυψε ο πρωθυπουργός σε ένα κόσμο αλληλοεξαρτώμενο και έχουμε μία ανοιχτή οικονομία. Το γεγονός αυτό που μάς προσφέρει χιλιάδες πλεονεκτήματα έχει ένα τίμημα. Την εξάρτησή μας απ' όσα συμβαίνουν έξω από μας. Είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε τι κάνουν οι άλλοι, διότι έτσι μπορούμε να γνωρίζουμε τι θα μπορούσαμε να κάνουμε εμείς. Θα αποκτήσουμε ένα κριτήριο για να κρίνουμε την απόδοση της οικονομικής πολιτικής. Δεν φθάνει να συγκρίνουμε τα επιτεύγματα της πενταετίας της κυβέρνησής του ΠΑΣΟΚ με τα επιτεύγματα της πενταετίας που προηγείτο. Οι επιδόσεις της κυβέρνησής του ΠΑΣΟΚ πρέπει να συγκριθούν όχι τόσο με το παρελθόν όσο με το τι μπορούσε να πραγματοποιηθεί την

ίδια εποχή, κάτω από την ίδια παγκόσμια οικονομική συγκυρία. Γι' αυτό είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε τι επέτυχαν άλλοι την ίδια περίοδο που ήταν κυβέρνηση το ΠΑΣΟΚ. Και μη διαστεί κανείς να απορρίψει τις συγκυρίες, από πνευματική αρρυθμία από ένα κακώς νοούμενο εγωκεντρικό εθνικισμό. Μπορεί να υπάρχουν αντικειμενικές διαφορές αλλά αυτές δεν δικαιολογούν τις τεράστιες διαφορές σε οικονομικές επιδόσεις.

Ο κ. Τσοδόλας στην εισηγητική του έκθεση, φιά τον προϋπολογισμό, και σ' αυτό δεν διαφέρει από τους προκατόχους του, αναφέ-

ΤΟΥ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΝΟΥ Βουλευτή Αθηνών

ρεται συχνά στο τι συμβαίνει στις ΗΠΑ για να εξηγήσει όσα συμβαίνουν στην Ελλάδα. Και ο εισηγητής της πλειοψηφίας, ο κ. Αναστασιάδης, αφιέρωσε ένα σημαντικό μέρος του λόγου του στην οικονομία των ΗΠΑ. Φανταστείτε ένα μυρμηγκί στην πλάτη ενός ελέφαντα που για να εξηγήσει και να δικαιολογήσει τις κινήσεις του περιγράφει τις κινήσεις του ελέφαντα. Σάν να είχε σημασία! Εγώ είχα σας περιγράψει τις κινήσεις ενός άλλου μυρμηγκιού. Αυτές έχουν σημασία. Από αυτές μπορούμε να μάθουμε, να ελέγξουμε τη δική μας πορεία και να τη διορθώσουμε.

Πριν ένα μήνα, μαζί με άλλους συναδέλφους από τη Βουλή, επισκεφθήκαμε τη Δημοκρατία της Κίνας στην Ταϊβάν.

Η ανασυγκρότηση της Ταϊβάν άρχισε την δεκαετία του 50 μετά την επικράτηση των κομμουνιστών στην Κίνα. Την ίδια περίοδο αρχίζει η ανασυγκρότηση της Ελλάδας. Το 1956, πριν από τριάντα χρόνια ο πληθυσμός της Ταϊβάν

ήταν 9.367.000 και ο διπλός μας 8.000.000. Η έκταση που καταλαμβάνει η Ταϊβάν είναι μόλις 36.000 τετρ. χιλιόμετρα ενώ της Ελλάδας 131.000. Με άλλα λόγια πριν τριάντα χρόνια είχαμε τον ίδιο περίπου πληθυσμό και την τριπλάσια και πλέον έκταση. 30 χρόνια μετά, φέτος, εκείνοι είναι 20 εκατομμύρια και εμείς μόλις 10.

Το κατά κεφαλήν εισόδημα της Ταϊβάν το 1980 ήταν 2.160 δολλ., ενώ το δικό μας ήταν 4.300 δολλ. Πριν 6 χρόνια είχαμε ακριβώς το διπλό εισόδημα. Το δικό τους όμως, φέτος έχει ανέβει κατά 53% στα 3.300 δολλ., ενώ το δικό μας, στο ίδιο διάστημα έπεσε κατά 10% στα 3.800 δολλ.

Έτσι, φέτος, Ταϊβάν και Ελλάδα έχουμε παρόμοιο κατά κεφαλήν εισόδημα, 3.300 δολλ. αυτοί, 3.800 δολλ. εμείς. Εδώ τελειώνουν οι ομοιότητες. Εμείς κάθε χρόνο εξαγωγήμε, χωρίς τα πετρελαιοειδή, που ουσιαστικά μπαίνουν και εξαγωγάζονται, διάφορα είδη που η αξία τους δεν υπερβαίνει τα 3 δισ. δολλάρια. Το σύνολο δηλαδή των ειδών που παράγονται στην Ελλάδα σε τιμές και ποιότητα που τα κάνουν ελκυστικά σε ξένους αγοραστές φθίνουν τα 4 δισ. δολλ. Οι εξαγωγές της Ταϊβάν το 1986 θα φθάσουν τα 50 δισ. με αποτέλεσμα αυτή να έχουν το χρόνο ελληνικό πρόβλημα του ελλειμματικού ισοζυγίου πληρωμών να αναμείνουν φέτος πλεονεξματικό ισοζύγιο 14 δισ. δολλ. Χάρης σε αυτά τα πλεονεκτήματα έχουν στα θησαυροφυλάκια τους συναλλαγματικά αποθέματα 44 δισ. δολλ. Ξεπένδισαν σε συναλλαγματικά αποθέματα, σε απόλυτους αριθμούς, τη Δυτική Γερμανία. Η μικρή Ταϊβάν κατακλύζει τις ΗΠΑ με προϊόντα υψηλής, τεχνολογίας και το δεύτερο είναι ότι οι ΗΠΑ την πείζουν για να προστατευτούν, να α-

12 τρις. μάς στοίχισε τὸ ΠΑΣΟΚ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 4η ΣΕΛ.

νατιμήσει τὸ νόμισμά της καὶ νὰ δεχθεῖ εισαγωγὴς αμερικανικῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὅπως π.χ. καπνὰ. Πλήρης ἀντιστροφή τῶν παρδοσιακῶν ρόλων.

Ἄν ο μέσος ὅρος ἀνάπτυξης τῆς Ταϊβάν διατηρηθεῖ στὸ 6,5ο το χρόνο (εἶναι πολὺ πιθανόν ὅτι θὰ εἶναι μεγαλύτερος) τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημά τους τὸ 2.000 σὲ μόλις 14 χρόνια θὰ ἔχει φθάσει τὰ 8.000 δολλ. ἐνῶ ἐμεῖς ἂν καταφέρομε νὰ πιάσουμε μέσον ὅρο 2ο), πράγμα πού μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα φαίνεται ἀπίθανο, θὰ εἴμαστε τότε στὰ 5.000 δολλ., 700 δολλ. περισσότερο ἀπὸ ὅσο ἦμασταν τὸ 1980. Ἡ σύγκριση θὰ ἐξελιχθεῖ δυσμενέστερα ἂν δὲν ἀνασκευασθοῦμε γρήγορα διότι οἱ διαφορὲς πού μόλις περιέγραψα προϋποθέτουν σταθερὲς ἰσοτιμίες τῶν ἀντιστοιχῶν νομισμάτων μὲ τὸ δολλάριο. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ δραχμὴ θὰ υποτιμᾶται σὲ σχέση μὲ τὸ δολλάριο καὶ θὰ ανατιμᾶται τὸ ταϊβανέζικο νόμισμα, τὸ πιθανότερο εἶναι ὅτι σὲ λιγότερο ἀπὸ δέκα χρόνια μιὰ χώρα πού βρίσκεται σήμερα στὸ ἴδιο ἐπίπεδο μὲ ἐμεῖς θὰ βρίσκεται τότε δυὸ φορές σχεδὸν πλεονέκτημα.

Σὲ τί οφείλονται αὐτὲς οἱ εκπληκτικὲς ἐπιδόσεις; Ἡ Ταϊβάν σὲ ἀντίθεση μὲ ἐμᾶς δὲν ἔχει κανένα εγχώριο πλοῦτο. Δὲν ἔχει δικές της πηγὲς ἐνέργειας, ὅπως ἐμεῖς καὶ δὲν ἔχει τὸν ορυκτὸ πλοῦτο πού ἔχουμε ἐμεῖς. Ὅσες φορές ρώτησα τοὺς ἰδίους σὲ τί οφείλεται, ἡ ἀπάντησή ἦταν: «Οφείλεται στὴν ἐργατικότητά μας». Ἀσφαλῶς δὲν οφείλεται στὰ χαμηλὰ μεροκάματα ὅπως υπενόησε κατὰ τὴν ομιλία του ὁ πρωθυπουργός. Στὴν Ταϊβάν τὰ μεροκάματα γιὰ τὸ ἀνεπίδεκτο προσωπικὸ εἶναι τὰ ἴδια μὲ τὰ δικὰ μας καὶ εἶναι σαφῶς ψηλότερα ἀπὸ τὰ δικὰ μας γιὰ τὰ στελέχη. Ἡ μόνη χώρα ἀπὸ τίς ραγδαίως ἀναπτυσσόμενες στὴν Ἀσία, μὲ χαμηλότερα μεροκάματα ἀπὸ τὰ δικὰ μας εἶναι ἡ Ν. Κορέα.

Μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθῶν μερικοὶ ὅτι στὴν Ταϊβάν δὲν προσφέρονται σήμερα οἱ κοινωνικὲς παροχὲς πού προσφέρονται στὴν Ελλάδα.

Ἔστω ὅτι εἶναι ἔτσι. Ἀλλὰ σὲ λιγότερο ἀπὸ δέκα χρόνια ἀπὸ σήμερα θὰ ἔχουν κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα περὶ τὰ 8.000 δολλ. καὶ αὐτὰ θὰ προσφέρουν πολὺ περισσότερα σὲ κάθε κάτοικο τῆς Ταϊβάν ἀπὸ ὅτι ἐὰν μπορεῖ νὰ προσφέρουν, ὅσο δικαίκα καὶ ἂν κατανέμονται, τὰ δικὰ μας 4.000 δολλ. Ὁ πρωθυπουργός φάνηκε νὰ υπερεκτιμᾶται ὅτι τάχα ἔκανε πραγματικὴ τὸ κράτος πρόνοια. Ἡ ἀλήθεια νομίζω εἶναι ὅτι ἐξασφάλισε ὅτι δὲν θὰ μπορούμε νὰ ἔχουμε ἰκανοποιητικὴ πρόνοια γιὰ πολλὰ ἀκόμη χρόνια.

Περιγράφω μὲ κάποια λεπτομέρεια τίς οικονομικὲς ἐπιδόσεις μιᾶς ἄλλης μικρῆς χώρας, διότι θεωρῶ πολὺ σημαντικό νὰ κατανοήσουμε ὅτι ζώντας, στὸν ἴδιο κόσμο, ἀλλὰ ἀκολουθώντας μιὰ διαφορετικὴ πολιτικὴ, ἀναπτυξιακὴ πολιτικὴ, μπορούσαμε νὰ ἔχουμε σήμερα τὸ ἑπτάσις εἰσόδημα ἀπὸ αὐτὸ πού ἔχουμε. Ἄν ὅταν ἦρε τὸ ΠΑΣΟΚ στὴν ἐξουσίαν ἀκολουθοῦσε μὲ συνέπεια μὴ ἀναπτυξιακὴ πολιτικὴ πού ὀδηγούσε σὲ εἴληψη ἀνέγερση τοῦ εἰσοδήματος 6,5ο, τότε τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν 4.300 τοῦ

1980 θὰ ἦταν φέτος 6.500 δολλ. ἀντὶ τῶν μίζερων 3.800 δολλ. Μποροῦσε ἡ Ελλάδα νὰ πιάσει τέτοιους ρυθμούς; Ἀσφαλῶς μπορούσε μιὰ καὶ μπόρεσε ἡ Ταϊβάν πού δὲν ἔχει τὰ δικὰ μας πλεονεκτήματα: τὸν εγχώριο πλοῦτο, τοὺς λιγνίτες, τοὺς θωδῖτες καὶ τὴν τεράστια αγορά τῆς Ευρώπης πού εἶναι γιὰ τοὺς δικούς μας ἐξαγωγεῖς ἀπροσπάτευτη ἀλλὰ ἔχει τρεῖς γιὰ τοὺς Ταϊβανέζους.

Τώρα μπορεῖ κανεὶς νὰ υπολογίσει τί κόστισαν 5 χρόνια ΠΑΣΟΚ. Εἶναι ἡ διαφορά τοῦ εἰσοδήματος πού θὰ εἴναμε ἂν ἀκολουθούσαμε ἀναπτυξιακὴ πολιτικὴ. Χάσαμε κατὰ κεφαλὴν 8.800 δολλ., πού γιὰ ὅλους τοὺς Ἕλληνες σημαίνει 12 τοῖς, δαγυῖς δύο φορές τὸ ΑΕΠ τοῦ 1987. Στὰ 5 χρόνια τοῦ ΠΑΣΟΚ κῆς ἐλληνικὴ οἰκογένεια στέρηθηκε 5 εκ. δοχ.

Στὸ ἐρώτημα λοιπὸν ἂν ὑπάρχει ἄλλη οικονομικὴ πολιτικὴ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὴν πού ἀκολουθεῖ τὸ ΠΑΣΟΚ ἡ ἀπάντησή εἶναι ΑΣΦΑΛΩΣ ΝΑΙ.

Σὲ τί συνίσταται ἡ ἄλλη πολιτικὴ; Σὲ γενικὴ ἀπελευθέρωση τῆς οικονομίας. Ἀπελευθέρωση ὅλων τῶν αγορῶν τῶν προϊόντων, τοῦ χρήματος, τῆς ἐργασίας.

Θὰ παραθέσω ἓνα παράδειγμα γιὰ νὰ δείξω σὲ τί ὀδηγοῦν οἱ ἀγκυλώσεις τῆς αγοράς ἐργασίας. Ὅσα συνέβησαν στὰ ναυπηγεία Σκαρामαγκὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν διδάγμα. Ἀπασχολοῦσαν 4.500 ἐργατοτεχνίτες καὶ ζήτησαν τὴν ἄδεια νὰ μειώσουν τὸ προσωπικὸ τους κατὰ 800 ἐπειδὴ ζημιῶσαν λόγω περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τους. Ἡ ἄδεια δὲν δόθηκε ἐπειδὴ διαμαρτυρόντουσαν τὰ σωματεῖα πού ἐλέγχονταν ἀπὸ τὴν αἰσιστέρ. Τὰ ναυπηγεία δὲν μπορούσαν νὰ συνεχίσουν νὰ λειτουργοῦν μὲ ζημιὲς καὶ ἀποφασίσαν νὰ κλείσουν. Ἡ κυβέρνηση τοῦ ΠΑΣΟΚ γιὰ νὰ μὴ κλείσουν τὰ ἀγόρασε ἀντὶ 15 εκ. δολλαρίων. Σήμερα, δύο χρόνια μετὰ, ἀπασχολοῦν 2.500 ἐργατοτεχνίτες. Γιὰ νὰ ἔχουν ἀπασχόληση ἡ κυβέρνηση ἀνέλαβε τὴν ναυπηγική πλοῦν γιὰ τὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση σὲ μιὰ τιμὴ πού ἀμφισβάλω ὅτι θὰ καλύψει τίς συναλλαγματικές δαπάνες πού θὰ ὑποστοῦν τὰ ναυπηγεία γιὰ τὴν αγορά τῶν υλικῶν. Πρέπει κανεὶς νὰ

συγχαρεῖ τὰ κομμουνιστικὰ σωματεῖα πού ἀφοῦ κατέστρεψαν τὸ ἐργασιακὸ περιβάλλον στὰ ναυπηγεία, κατάφεραν νὰ χάσουν τὴ δουλειὰ τους 2.000 ἐργαζόμενοι καὶ κατάφεραν τὸ μεγάλο πρᾶγμα: κατόρθωσαν νὰ προσφέρει ἡ Ελλάδα δωρεάν τὴ δουλειὰ ὅσων ἀπέμειναν στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση. Τὰ ναυπηγεία χάνουν τώρα γύρω στὰ 30 εκ. δολλάρια τὸ χρόνο. Ἡ κυβέρνηση τοῦ ΠΑΣΟΚ ἀντὶ 15 εκ. δολλαρίων ἀγόρασε τὸ δικαίωμα νὰ χάνει κάθε χρόνο 30. Καὶ ἔχασαν τὴ δουλειὰ τους 2.000 ἀντὶ τῶν 800. Πού κρύβεται στὸν προϋπολογισμό ἡ ζημιὰ τῶν 30 εκ. δολλαρίων; Κανεὶς δὲν ξέρει. Μέσα σὲ δῆθεν κοινωνικὲς παροχὲς φαντάζομαι.

Γιὰ νὰ δρῶσκει οἱ ἐργαζόμενοι δουλειὰ πρέπει νὰ ὑπάρχει δουλειὰ. Καὶ δουλειὰ θὰ ὑπάρχει μόνον ὅταν τὰ προϊόντα μας καὶ οἱ υπηρεσίες μας εἶναι διεθνῶς ἀνταγωνιστικὰ.

Ἀπελευθέρωση λοιπὸν. Γενικὴ ἀπελευθέρωση. Φθάει αὐτή; Ναι ἂν πραγματικὰ ἐφαρμοσθεῖ χωρίς μικροψυχίες καὶ μικροπολιτικὸς ὑπολογισμούς. Στὴν ἀπελευθέρωση περιλαμβάνεται δέδνα καὶ ὁ περιορισμὸς τοῦ σπᾶταλου σοσιαλιστικοῦ κράτους καὶ ἡ ἐξάφνιση τῶν ἐλλειμμάτων.

Ἄλλο ἓνα παράδειγμα τοῦ τρόπου λειτουργίας τοῦ σημερινοῦ κράτους. Ἡ ΑΕΒΑΛ στὴν Πτολεμαῖδα παράγει ἀμμονία ἀπὸ λιγνίτη πού σήμερα κοστίζει τὸ διπλὸ σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀμμονία στὴ διεθνή αγορά. Καὶ ὅμως πούλει τὴν παραγωγή της σὲ εταίρους λιπασμάτων στὴν Ελλάδα. Πῶς τὰ καταφέρει ὅταν ἡ εἰσαγωγὴ ἀμμονίας εἶναι ἐλεύθερη; Πολὺ εὐκόλα. Τὸ υπουργεῖο Γεωργίας λέει στὶς εταίριες πού αγοράζουν τὴν ἀμμονία τῆς ΑΕΒΑΛ. Πᾶστε ἀπὸ τὴν ΑΕΒΑΛ, σὲ μιὰ ἐξωφρενικὴ τιμὴ, καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς τὴν ἀναγνωρίσω στὴν τιμὴ πού σᾶς αγοράζει τὸ λιπασμα. Κανεὶς δὲν θὰ καταλάβει τί γίνεται! Ἔτσι ἀντὶ νὰ ἐμφανίζεται ζημιὰ στὰ ἀποτελέσματα τῆς ΑΕΒΑΛ διογκώνεται τὸ κόστος γιὰ τὴν ἐπιδότηση τῶν λιπασμάτων στὸν προϋπολογισμό. Μιὰ ζημιὰ μεταμφιέζεται σὲ παροχὴ πρὸς τοὺς Ἕλληνες αγρότες. Κατὰ τὰ ἄλλα οἱ προϋπολογισμοὶ εἶναι καὶ διαφθορῆς καὶ εἰλικρινῆς. Ἔτσι σπαταλιῶνται πόροι γιὰ νὰ κρατιέται στὴ ζωὴ ἡ ΑΕΒΑΛ καὶ τοὺς ἰδίους πόρους τοὺς στεροῦνται νῆες ζωντανὲς ἐπιχειρήσεις πού θὰ μπορούσαν νὰ συμβάλλουν στὴν ἀνάπτυξη τοῦ τόπου καὶ νὰ δώσουν δουλειὰ σὲ πολὺ περισσότερους ἐργαζόμενους.

Ἡ ριζοσπαστικὴ πολιτικὴ ἀπελευθέρωσης τοῦ μὲ κάθε λεπτομέρεια περιγράφεται στὸ πρόγραμμα τῆς Ν.Δ. εἶναι ἡ ἀπάτηση στὴ σημερινὴ ἀτόλημ καὶ συντηρητικὴ οικονομικὴ πολιτικὴ τοῦ ΠΑΣΟΚ. Εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα μιὰ πολιτικὴ ἀνάπτυξης καὶ ὄχι διαχείρισης καὶ διαιώνισης τῆς κρίσης στὴν ἑλληνικὴ οικονομία.

Ἐχω ἀπόλυτη πίστη στὴν ἰκανότητα γρήγορης προσαρμογῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ σὲ ἓνα τέτοιο, ριζοσπαστικὸ καινούργιο, οικονομικὸ περιβάλλον, πού θὰ τὸν ωθήσει νὰ ἀποδυθεῖ μὲ ἐθουσιασμό, ἐλεύθερος ἀπὸ τὰ οικονομικὰ δεσμὰ πού τοῦ ἐπέβαλε τὸ ΠΑΣΟΚ στὴν ἀνδρόγηση τῆς οικονομίας, σὲ μιὰ λαμπρὴ ἀναπτυξιακὴ πορεία.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ
Βουλευτὴς Ἀθηνῶν

ΤΑΜΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ

Τὸ Ταμεῖο Υγείας Δημoticῶν καὶ Κοινοτικῶν Υπαλλήλων (ΤΥΔΚΥ) προκηρύσσει Δημόσιο Τακτικὸ μειοδοτικὸ διαγωνισμό μὲ σφραγισμένους προσφορὲς γιὰ προμήθεια βιβλίων καὶ ἐντύπου υλικοῦ γιὰ τὴν κεντρικὴ καὶ γιὰ τίς περιφερειακὲς τοῦ υπηρεσίες.

Ὁ διαγωνισμὸς θὰ γίνῃ στὶς 30.1.1987, ἡμέρα Παρασκευὴ καὶ ᾠρα 12.00* π.μ. στὰ γραφεῖα τοῦ Ταμεῖου, οἰκ. Κλεισθένους 15, 8ος ὄροφος ἐνῶπιον παντοφλοῦς ἐπιτροπῆς.

Οἱ σφραγισμένους προσφορὲς θὰ γίνονται δεκτὲς στὰ γραφεῖα τοῦ ΤΥΔΚΥ ἀπὸ πᾶν ὥρα αὐτοῦ μέχρι τίς 11.00* π.μ. τῆς ἡμέρας τοῦ διαγωνισμοῦ.

Οἱ ενδιαφερόμενοι μποροῦν νὰ λαβαίνουν γνῶση τῆς διακήρυξης καὶ τῶν ὁρῶν τοῦ διαγωνισμοῦ καθημερινὰ στὰ γραφεῖα τοῦ Ταμεῖου, οἰκ. Κλεισθένους 15, 8ος ὄροφος κατὰ τίς ἐργασίμες ἡμέρες καὶ ὥρες.

Ἀθῆνα 19 Δεκεμβρίου, 1986

Ὁ Διευθυντὴς
ΣΠΥΡΟΣ ΜΙΧΑΣ

Ελλάδα και Ταϊβάν: Μερικές καταθλιπτικές συγκρίσεις σε βάρος της οικονομίας μας

Από ένα πολύ ενδιαφέρον
άρθρο του βουλευτή
ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΝΟΥ

ΣΕΝΑ άρθρο του στην «Καθημερινή» ο βουλευτής Αθηνών της «Νέας Δημοκρατίας» και τέως υπουργός κ. Στέφανος Μάνος, μετά από ένα του ταξίδι στη μακρινή Ταϊβάν, επιχειρεί μια σύγκριση της οικονομίας της με την Ελλάδα, την οποία θεωρούμε πολύ διδακτικό να παραθέσουμε μήπως και αρχίσουμε σιγά - σιγά, με την υπεύθυνη πληροφόρηση, να αντιλαμβανόμαστε πόσο πίσω έχουμε μείνει και τι θα πρέπει να κάνουμε για να ξαναβρεθούμε σε πορεία προς την πρόοδο.

ΠΡΙΝ ένα μήνα, μαζί με άλλους, συναδέλφους από τη Βουλή, επισκεφθήκαμε τη Δημοκρατία της Κίνας στην Ταϊβάν.

Η ανασυγκρότηση της Ταϊβάν άρχισε τη δεκαετία του 50 μετά την επικράτηση των κομμουνιστών στην Κίνα. Την ίδια περίοδο αρχίζει η ανασυγκρότηση της Ελλάδας. Το 1956 πριν από τριάντα χρόνια ο πληθυσμός της Ταϊβάν ήταν 9.367.000 και ο δικός μας 8.000.000. Η έκταση που καταλαμβάνει η Ταϊβάν είναι μόλις 36.000 τετρ. χιλιόμετρα ενώ της Ελλάδος 131.000. Με άλλα λόγια πριν τριάντα χρόνια είχαμε τον ίδιο περίπου πληθυσμό και την τριπλάσια και πλέον έκταση. 30 χρόνια μετά, φέτος, εκείνοι είναι 20 εκατομμύρια και εμείς μόλις 10.

Το κατά κεφαλήν εισόδημα της Ταϊβάν το 1980 ήταν 2.160 δολλ., ενώ το δικό μας ήταν 4.300 δολλ. Πριν 6 χρόνια είχαμε ακριβώς το διπλό εισόδημα. Το δικό τους όμως, φέτος έχει ανέβει κατά 53% στα 3.300 δολλ., ενώ το δικό μας, στο ίδιο διάστημα έπεσε κατά 10% στα 3.800 δολλ.

Έτσι φέτος, Ταϊβάν και Ελλάδα έχουμε παρόμοιο κατά κεφαλήν εισόδημα 3.300 δολλ., αυτοί, 3.800 δολλ., εμείς. Εδώ τελειώνουν οι ομοιότητες. Εμείς κάθε χρόνο εξαγωγούμε χωρίς τα πετρελαιοειδή που ουσιαστικά μπαίνουν και ξαναβγαίνουν διάφορα είδη που η αξία τους δεν υπερβαίνει τα 3 δισ. δολάρια. Το σύνολο δηλαδή των ειδών που παράγονται στην Ελλάδα σε τιμές και ποιότητα που τα κάνουν ελκυστικά σε ξένους αγοραστές φθάνουν τα 4 δισ. δολλ. Οι εξαγωγές της Ταϊβάν το 1986 θα φθάσουν τα 50 δισ. με αποτέλεσμα αντί να

έχουν το χρόνιο ελληνικό πρόβλημα του ελλειμματικού ισοζυγίου πληρωμών να αναμένουν φέτος πλεονασματικό ισοζύγιο 14 δισ. δολλ. Χάρis σε αυτά τα πλεονεκτήματα έχουν στα θησαυροφυλάκιά τους συναλλαγματικά αποθέματα 44 δισ. δολλ. Ξεπέρασαν σε συναλλαγματικά αποθέματα σε απόλυτους αριθμούς, τη Δυτική Γερμανία. Η μικρή Ταϊβάν κατακλύζει τις ΗΠΑ με προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και το οξύμωρο είναι ότι οι ΗΠΑ την πιέζουν για να προστατευτούν να ανατιμήσει το νόμισμά της και να δεχθεί εισαγωγές αμερικανικών γεωργικών προϊόντων, όπως π.χ. καπνά. Πλήρης αντιστροφή των παραδοσιακών ρόλων.

Αν ο μέσος όρος ανάπτυξης της Ταϊβάν διατηρηθεί στο 6,5% το χρόνο (είναι πολύ πιθανόν ότι θα είναι μεγαλύτερος) το κατά κεφαλήν εισόδημά τους το 2.000 σε μόλις 14 χρόνια θα έχει φθάσει τα 8.000 δολλ. ενώ εμείς αν καταφέρουμε να πιάσουμε μέσον όρο 2% πράγμα που με τα σημερινά δεδομένα φαίνεται απίθανο, θα είμαστε τότε στα 5.000 δολλ. 700 δολλ. περισσότερο από όσο ήμασταν το 1980. Η σύγκριση θα εξελιχθεί δυσμενέστερα αν δεν ανασκουμπωθούμε γρήγορα διότι οι διαφορές που μόλις περιέγραψα προϋποθέτουν σταθερές ισοτιμίες των αντίστοιχων νομισμάτων με το δολλάριο. Επειδή όμως η δραχμή θα υποτιμάται σε σχέση με το δολλάριο και θα αντιστοιχεί το ταϊβανέζικο νόμισμα, το πιθανότερο είναι ότι σε λιγότερο από δέκα χρόνια μια χώρα που βρίσκεται σήμερα στο ίδιο επίπεδο με εμάς θα βρίσκεται τότε δυο φορές σχεδόν πιο ψηλά.

Σε τι οφείλονται αυτές οι εκπληκτικές επι-

δόσεις; Η Ταϊβάν σε αντίθεση με εμάς δεν έχει κανένα εγχώριο πλούτο. Δεν έχει δικές της πηγές ενέργειας, όπως εμείς και δεν έχει τον ορυκτό πλούτο που έχουμε εμείς. Όσες φορές ρώτησα τους ίδιους σε τι οφείλεται, η απάντηση ήταν: «Οφείλεται στην εργατικότητα μας». Ασφαλώς δεν οφείλεται στα χαμηλά μεροκάματα όπως υπενόησε κατά την ομιλία του ο πρωθυπουργός. Στην Ταϊβάν τα μεροκάματα για το ανεδίκητο προσωπικό είναι τα ίδια με τα δικά μας και είναι σαφώς ψηλότερα από τα δικά μας για τα στελέχη. Η μόνη χώρα από τις ραγδαία αναπτυσσόμενες στην Ασία με χαμηλότερα μεροκάματα από τα δικά μας είναι η Ν. Κορέα.

Μπορεί να ισχυρισθούν μερικοί ότι στην Ταϊβάν δεν προσφέρονται σήμερα οι κοινωνικές παροχές που προσφέρονται στην Ελλάδα.

Έστω ότι είναι έτσι. Αλλά σε λιγότερο από δέκα χρόνια από σήμερα θα έχουν κατά κεφαλήν εισόδημα περί τα 8.000 δολλ. και αυτά θα προσφέρουν πολύ περισσότερα σε κάθε κάτοικο της Ταϊβάν από ό,τι θα μπορεί να προσφέρουν όσο δίκαια και αν κατανέμονται τα δικά μας 4.000 δολλ. Ο πρωθυπουργός φάνηκε να υπερηφανεύεται ότι τάχα έκανε πραγματικότητα το κράτος πρόνοια. Η αλήθεια νομίζω είναι ότι εξασφάλισε ότι δεν θα μπορούμε να έχουμε ικανοποιητική πρόνοια για πολλά ακόμη χρόνια.

Περιέγραψα με κάποια λεπτομέρεια τις οικονομικές επιδόσεις μιας άλλης μικρής χώρας, διότι θεωρώ πολύ σημαντικό να κατανοήσουμε ότι ζώντας στον ίδιο κόσμο, αλλά ακολουθώ-

ντας μια διαφορετική πολιτική, αναπτυξιακή πολιτική, μπορούσαμε να έχουμε σήμερα το διπλάσιο εισόδημα από αυτό που έχουμε. Αν όταν ήρθε το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία ακολουθούσε με συνέπεια μια αναπτυξιακή πολιτική που οδηγούσε σε ετήσια αύξηση του εισοδήματος 6,5% τότε το κατά κεφαλήν εισόδημα των 4.300 του 1980 θα ήταν φέτος 6.500 δολλ.

αντί των μίζερων 3.800 δολλ. Μπορούσε η Ελλάδα να πιάσει τέτοιους ρυθμούς; Ασφαλώς μπορούσε μια και μπόρεσε η Ταϊβάν που δεν έχει τα δικά μας πλεονεκτήματα: τον εγχώριο πλούτο, τους λιγνίτες, τους θωξίτες και την τεράστια αγορά της Ευρώπης που είναι για τους δικούς μας εξαγωγείς απροστάτευτη αλλά έχει τείχη για τους Ταϊβανέζους.

ΧΑΛΚΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ (1)

Το πείραμα της Χάλκης: Υπάρχει ελπίδα;

Γράφει ο Ν.Σ. ΜΑΡΓΑΡΗΣ *

ΠΕΡΠΑΤΟΥΣΑ κάποτε στη Χάλκη, ένα νησάκι της Δωδεκανήσου κοντά στη Ρόδο μ' ένα από τους αναπτυξιολόγους που πέρασαν από εκεί. Ήταν σοβαρότατος με σπουδές σε φημισμένα Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Βλέποντας αριστερά μας τις εγκαταστάσεις του υδραγωγείου πάνω από το οποίο - κάτι συνηθισμένο για νησί του Αιγαίου - υπάρχει μια αρκετά μεγάλη επικλινή «ταράτσα» από μπετόν για τη συλλογή του θρόχινου νερού, με ρώτησε:

- Είναι το ελικοδρόμιο;

Δεν ήταν η μόνη μου έκπληξη - κεραμίδια που έφαγα κατακέφαλα στα χρόνια που έχω την τύχη να συμμετέχω στο πρόγραμμα της Χάλκης, ή το «πείραμα», όπως έγινε γνωστότερο.

Μια άλλη φορά, στη μελέτη για δημιουργία camping στην Αλιμιά, ένα ακατοίκητο νησάκι μόλις επτά τετραγωνικών χιλιομέτρων απέναντι από τη Χάλκη, οι «αναπτυξιολόγοι» είχαν προβλέψει και χώρο... parking.

Συχνά διαβάζω κείμενα για την ιστορία του πειράματος της Χάλκης, την κριτική και την επιτυχία ή αποτυχία του πειράματος και είτε εκνευρίζομαι από τις υπερβολές, είτε απογοητεύομαι από τη μίζερια και την κακία της «κριτικής».

Έτσι διαβάζοντας την προσέγγιση του «Οικονομικού» (τεύχος 4.12.1986), με το άρθρο του κ. Σ. Βρεττού ομολογώ ότι ανέπνευσα. Μολονότι διαφωνώ σε κάποια σημεία, το χαρακτηρισίζει σοβαρότητα και ευπρέπεια. Κάτι που, φυσικά, ισχύει για όλη την ύλη του «Οικονομικού».

Δεν είναι, άλλωστε, ουσιαστικές οι διαφωνίες μου με τον κ. Βρεττό. Απλώς θα ήθελα να προσθέσω κάποιες απόψεις μου γενικότερου, ίσως, ενδιαφέροντος.

Ο κ. Βρεττός θεωρεί ότι «οι προοπτικές του πειράματος, αυτή τη στιγμή, μοιάζουν αρκετά συγκεχυμένες». Συμφωνώ μαζί του, μόνο που πρέπει να προσθέσω ότι το «πείραμα της Χάλκης» ουδέποτε είχε ξεκάθαρες προοπτι-

κές. Τι νόημα θα είχε το «ξεκάθαρο» σ' ένα πείραμα;

Όσοι κατά καιρούς, ασχολήθηκαν με τη Χάλκη έκαναν το ίδιο βασικό λάθος. Θεώρησαν ότι «γνώριζαν» την αλήθεια ή, έστω, ότι είχαν τη δυνατότητα να την ανιχνεύσουν μέσα από παραδοσιακά μονοπάτια που περιγράφονται σε «έγκυρα» συγγράμματα. Δυστυχώς, τα πράγματα ήταν διαφορετικά, επειδή όποιος καταφέρει να βρει ένα «αναπτυξιολόγο» για νησιά απομακρυσμένα που να μπορεί να «παίξει» με τις ιδιομορφίες των τοπικών κοινωνιών - που ουσιαστικά έχουν καταρρεύσει - ας έρθει να του πω χαιρετίσματα. Έτσι η πορεία: δοκιμή - λάθος - διόρθωση ήταν και είναι απαραίτητη. Άλλωστε, όπως λέει και ο Πανάιτ Ιστράτι «με το ζόρι μπορείς μόνο να πάρεις, όχι να δώσεις». Η εξωγενής προσφορά κεφαλαίων και εγκεφάλων προϋποθέτει είτε το θέλουμε είτε όχι, τοπική ουσιαστική συμμετοχή.

Από την άλλη, όλοι όσοι κάνουν είτε κριτική είτε «ανάπτυξη» εκ του ασφαλούς και πιστεύουν ότι μπορούν ν' αναπτύξουν κοινωνικά και οικονομικά ένα απομακρυσμένο νησί στηριγμένοι σ' αναλύσεις κόστους /ωφέλειας, τις οποίες διδάχθηκαν σε κάποιο Πανεπιστήμιο, ας μου επιτραπεί να τονίσω ότι μάλλον είναι μακριά νυχτωμένοι.

Τα τελευταία χρόνια, ο όρος «συμμετοχικές διαδικασίες» έχει χάσει το νόημά του. Έτσι η υπεροψία των αναπτυξιολόγων («τι γνωρίζουν οι βλάχοι...») έχει δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα απ' όσα λύνει. Παρόλο που, συχνά, δεν είναι ούτε τα κεφάλαια, ούτε η διάθεση, τα οποία λείπουν.

Ήταν πραγματικά, γελοίο και εξοργιστικό αυτό που συνέβαινε κατά την τελευταία συνάντηση της Χάλκης. Οι αναπτυξιολόγοι, οι οικόλογοι, οι προσκεκλημένοι που πήγαν για να δώσουν και τα φώτα τους στο «πείραμα» ήταν έξω φρενών με τη συνεχή βροχή.

Μετά από μια περίοδο ανομβρίας που είχε κρατήσει έξη μήνες και οι κάτοικοι της Χάλκης θεωρούσαν τη βροχή ευλογία - μια και θα γέμιζαν οι στέρνες πόσιμο νερό και θα φύτρωνε λίγο χορτάρι για τα πεινασμένα γιδοπρόβατα - οι συμμετέχοντες μιλούσαν για ήπιες μορφές ενέργειας, έβγαλαν λόγους για το Τσερνόμπιλ και έβριζαν τη βροχή:

- Μουλιάσαμε!

Όταν έφτασα, κάποιος κάτοικος βλέποντας τον παραλογισμό με ρώτησε:

- Αυτοί είναι Επιστήμονες;

- Ναι, σοβαροί!

- Γνωρίζουν από νησιά του Αιγαίου;

- Μάλλον....

- Γιατί βρίζουν τη βροχή;

- Φαίνεται δεν το κατάλαβαν...

- Βρε μήπως είναι ψώνια;

Έτσι το ερώτημα του κ. Βρεττού «ως πότε θα συνεχιστεί η επιδοτούμενη ανάπτυξη» ειλικρινά μου είναι δύσκολο να το κατανοήσω. Σε ποιες περιπτώσεις αλήθεια, η ανάπτυξη στη χώρα μας την τελευταία δεκαετία δεν είναι επιδοτούμενη; Υπάρχει έστω, ένας βιομήχανος που πρόκειται να κάνει επένδυση και δεν ζητά επιδότηση; Προσωπικά πιστεύω ότι καλύτερα «να μάθουμε κούρεμα στου κασίδι το κεφάλι» παρά να περιμένουμε να έρθουν ειδικευμένοι κουρείς.

Ας μου επιτραπεί επίσης, να προσθέσω ότι πέρα από τις γιορτές και τις παράτες η ιστορία της Χάλκης ήταν μία, αυθόρμητη θα έλεγα, προσπάθεια αντιμετώπισης ενός σοβαρότατου προβλήματος. Της υποβάθμισης των απομακρυσμένων νησιών μας τόσο κοινωνικής όσο και οικονομικής και περιβαλλοντικής. Η αρχική ομάδα σχεδιασμού ήταν, ίσως, περισσότερο αισιόδοξη απ' ότι έπρεπε. Κάποτε πίστεψε - με την παρούσα του Κώστα Λαλιώτη και την «ηρωική» ατμόσφαιρα του υφυπουργείου Νέας Γενιάς - ότι το σύνθημα «η φαντασία στην εξουσία» ίσχυε. Έτσι θεώρησε ότι είχε πιάσει τον ταύρο από τα κέρατα ενώ, απλώς, τον είχε πιάσει από την ουρά.

Βεβαίως, η ιστορία της Χάλκης προχώρησε ακόμη και με συχνές αλλαγές τόσο στην ηγεσία, όσο και στη σύσταση της ομάδας σχεδιασμού. Αυτή η συνέχεια δείχνει ότι κάτι κινείται και απαιτεί τη βοήθεια όλων μας.

Συμφωνώ με τον κ. Βρεττό ότι κάποτε πρέπει να παρθούν αποφάσεις για τη συνέχεια του προγράμματος. Μόνο που αυτό προϋποθέτει γνώση η οποία επι του παρόντος δεν υπάρχει. Ίσως, κάποιος διαφωνήσει μ' αυτή μου τη θέση μια και το «βλέποντας και κάνοντας» δεν είναι η σωστότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων ανάπτυξης. Από την άλλη, όμως και το «κάνοντας και μη βλέποντας», κάτι που γίνεται σχεδόν σε όλα τα άλλα νησιά είναι σίγουρα, περισσότερο επικίνδυνο. Θα ήταν δυνατόν να αναφέρω δεκάδες περιπτώσεων νησιών, όπου έγιναν τρανταχτά λάθη με κόστος ανυπολόγιστο, χωρίς καμιά κριτική από πουθενά.

Πρέπει να παρακολουθήσει ένας στη συνολική διάρκεια ενός χρόνου και στις διάφορες εποχές, τις κοινωνικές διεργασίες που ήδη ξεκίνησαν στη Χάλκη. Με τη δημιουργία κίνησης παλινδρόστησης, τη δουλειά στον συνεταιρισμό των ψαράδων και αρκετά ακόμη. Πάνω απ' όλα τη δημιουργία ελπίδας για κάτι καλύτερο στους κατοίκους. Ανάπτυξη με απογοητευμένους και μοιρολάτρες δυστυχώς δεν γίνεται. Έτσι, θεωρώ ως μια από τις επιτυχίες του πειράματος την αλλαγή της ατμόσφαιρας και την ελπίδα. Τόσο στους κατοίκους όσο και σ' αυτούς που δούλεψαν εκεί και βλέπουν ότι τα πράγματα προχωρούν και η κατάσταση θελτιώνεται. Αυτή την ελπίδα έχουμε υποχρέωση να διατηρήσουμε πέρα από τις όποιες διαφωνίες μας. Υπάρχουν τόσα σημεία, στα οποία μπορούμε να διαφωνούμε. Η Χάλκη, η οποία Χάλκη, απαιτεί τη συμμετοχή μας. Το Αιγαίο είναι γεμάτο Χάλκες!

(*) Καθηγητής της Οικολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στέφανος Μάνος

“Μερικές σκέψεις για το πώς μπορεί η Ελληνική
οικονομία να γίνει ανταγωνιστική”

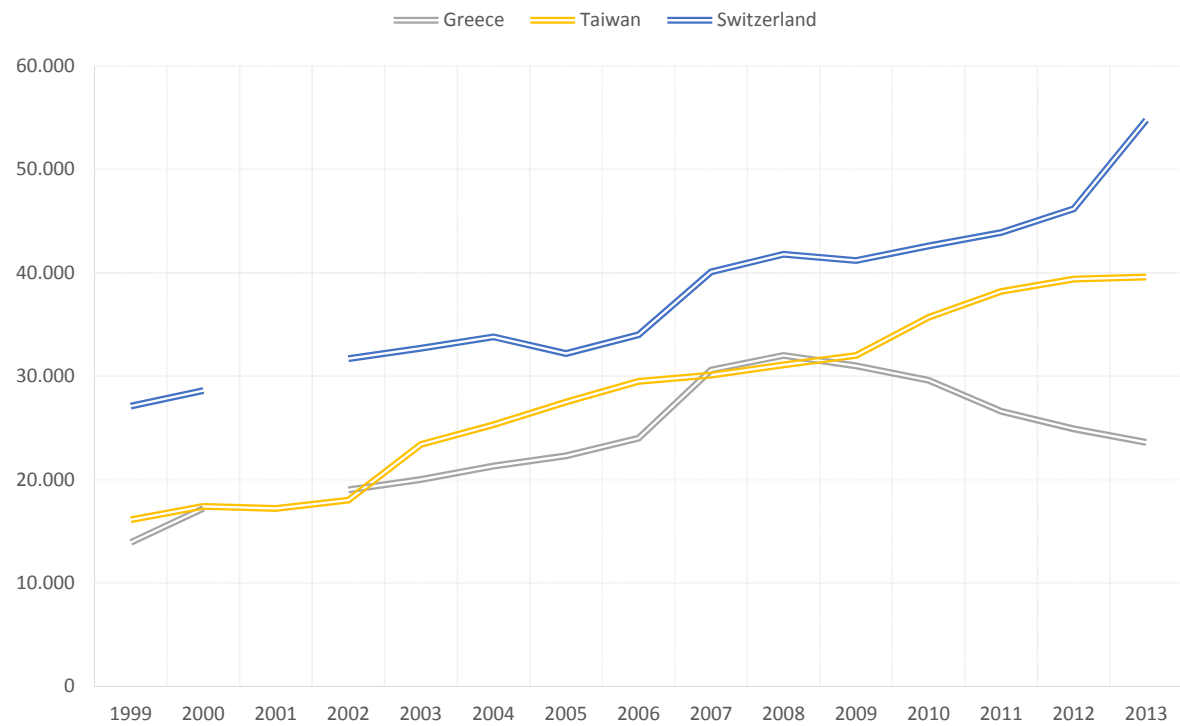
Οκτώβριος 2017

Ελλάδα-Ταϊβάν-Ελβετία

Year	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Country															
Greece	13.900	17.200		19.000	20.000	21.300	22.300	24.000	30.600	32.000	31.000	29.600	26.600	24.900	23.600
Taiwan	16.100	17.400	17.200	18.000	23.400	25.300	27.500	29.500	30.100	31.100	32.000	35.700	38.200	39.400	39.600
Switzerland	27.100	28.600		31.700	32.700	33.800	32.200	34.000	40.100	41.800	41.200	42.600	43.900	46.200	54.800

GDP PER CAPITA EVOLUTION (US\$, PPP)

SOURCE: CIA WORLD FACTBOOK

The Global Competitiveness Index 2016–2017 Rankings

• Rank	Country	Score	Previous Rank
• 1	Switzerland	5.81	1
• 14	Taiwan	5.28	15
• 86	Greece	4.00	81

Taxes and other revenue

- Taiwan 15,6% of GDP
- Switzerland 32,6% of GDP
- Greece 47,7% of GDP